

THE LUTHERAN

UNIVERSITY HERALD

No. 8.

Tacoma, Wash. Apr. 25, 1894.

Vol. 4

Der er en Gud.

(Af Hermann Fick)

XII

Naturens Skønhed.

Det var om Føraaret. De to Venner havde besteget et Bjerg for derfra at nyde det Skuespil, som Solopgangen frembrød. Endnu laa Jorden i Nat og Skygge. Dyb Stilhed herskede rundt omkring. Paa Himmelens lyse Stjernernes Hær og udgjord sit misde, matte Lys over Jorden. I Vest skinnede Maanen i Form af en Sild med mat Glans og var just iford med at gaa ned. Da gif Morgenstjernen, Solens straalende Forløber, op og meldte den nye Dags Ankomst. Nu blev det altid lysere i Øst, og i samme Grad blegnede de himmelste Stjerners Glans. Se, da svævede Morgenrøden frem paa Rosenvinger og lastede sin yndige røde Glans over de fjerne Bjergtoppe. Herligt var det Farvespil, som nu begyndte. Altid mer veg de dunle Skygger, og altid lysere blev Dæmringen. Forventningsfulde fluede Vennerne mod Øst. De ventede kun nogle Diebliske, da gif Solen majestætsk op, triumferende trædte Verdens Øie, Dagens Dronning, frem, og det blev lyst. Med Lynets Hurtighed var den sidste Skygge forsvunden, og Land og Havn glinjede i Morgenholens Straaler. Overalt var der nu Liv. Jublende aabnede fuglene sin Røst for at hilse Øjets Opgang; fra Havet blæste der en frisk Morgenvind, og høitideligt fusede det i Skoven som fra et Kor af fromme Sangere.

Tankesulde betragtede Vennerne det herlige Landslab, som udbredte sig for deres Øine i Føraarets hele Pragt.

„O, hvor sjøn, hvor sjøn er dog Naturen!“ afbrød endelig Konstanse den almindelige Taushed.

„Ja, sandelig,“ sagde Rudolf, „himmelene fortælle Guds Ære. Naar allerede Slabningen er saa herlig, hvor herlig maa da ikke Skaberen selv være!“

„Hvad er dog,“ svarede Herman, „alle menneskelige

Kunstværker mod Skabningens Mester vært!“

Rudolf. Ja, det er sandt. I ethvert Kunstværk afspeiler sig Kunstnerens Fortrin og Hensigter. Naar du t. Ex. betragter et Maleti og glæder dig over dets Skønhed, saa forherligere dette sin Mester og tilraaber dig ligesom: Se, hvor vis og forstandig er dog Kunstneren, som har frembragt mig! Naar du nu betragter den mægtige og sjønt ordnede Verdensbygning, vil du da tro, at den kan være fremkommen af sig selv?

H. Aldrig! Thi den tilraaber mig: Se, hvor almægtig og vis er den Gud, som har stabi mig.

R. Sandt, heller ikke Naturens Skønhed er tilfældig, den er ei Værk af en alvis Skaber. Overalt mørker du en beregnende Forstand og den tydeligt udtalte Hendsigt at berede os en Bolig saa herlig som muligt. Alle de enkelte Dele af Verden ere gjorte paa det herligste og passe sammen som et harmonist, fuldkommen Hele, hvis Pragt vi ikke noksom kunne beundre.

H. Hvor sorgeligt, om det var anderledes!

R. Tenk dig engang, at der paa Jorden ikke fandtes noget smilende Grønt, ingen Lovstov, intet rislende Vand og med Undtagelse af Mennesket ingen levende Væsener, men at der overalt kun mødte dit Øie øde Sandørkener og endeløse Snefjelde. Læg dertil, at der ikke gaves noget gjennemsigligt Lys, ingen lysende Sol, ingen vederkvægende Barme men alt var indhyllet i kold Taage og mørke Skygger:— hvorledes vilde du være tilmode, i en saadan Verden?

H. Det vilde være et græsligt Opholdssted, som maatte drive En til Fortvivelse.

R. Hvor herlig er derimod den Bolig, som Skaberen har anvist os! Over os hvælver sig den majestætske Himmel dom og lyser i det misde Blaa. Straalsend gaar Solen sin ophøjede Hane og sylder alt med sit forfriskende Lys og sin belivende Barme. Ålar og gjennemsigligt er Lusten, saa at vi i den tydelig kunnen iagtta alle Gjenstande ligetil den sjerneste Synsfred. Og hvor yndige ere ikke Afvekslingerne i Jordoverfladenes Skifte. Hjst hæve mægtige Bjerge sine

snedælfede Toppe dristig mod Himmelens. Her snor sig en rislende Bæk gjennem de stille Dale hen mod Elven, paa hvis Bredder endeløse Slove udstrække sig. Ovenfor byde frugtbare Græsgange de græssende Hjørder rig Næring, og i dei Fjerner strælle sig sjonne Høidebrag, som ved sine bløde Bølgelinjer henribe os. Hvorledes? Erfjender du ikke aj alt dette Skaberens Hensigt at smykle denne Verdensbygning paa det helligste?

Hvor øde var Landslabet, naar der ikke fandtes Planter, naar overalt kun den nøgne Jord laa gold for vort Øjet. Hvissen trætende Ensformighed, naar der kun fandtes én Planteart. Hvor snart vilde vi kiedes ved en Egn, som kun visste os én Blodform. Men betragt nu den uendelige elhvert Begreb oversigende Mangfoldighed i Planteverdenen. All røde denne fine Møs, som bælter den forvitrede Klippe, er en beundringsværdig Dannelses, usorslærlig for Mennesket i sin Opstæn, sin Vælt og sin Forplantelse. Dog, vor Forundering sliger, naar vi tænke paa de utalligearter af Græs, Urter, Blomster, Kratstov, Slyngplanter og Træer, som alle adstiller sig fra hverandre i Rod, Stilk, Stamme, i Blade, Blomster og Frugter og henribe vort Øje ved den sjonne Mangfoldighed af former. Hvor yndigt vælste hine henriende Enge med frist Grønt, som dæller Dalens Græsgange. Hvor dristigt stræbe hine slanke Stammer mod Himmelens og ubrede sine tælte Løvkrone til alle Sider, medens deres Blade næstabelig suse i Binden. Vi fryde os over den mægtige Egeland, hvis majestætiske Løvtag indbyder os til sin sjølende Slygge. Dog, Planteverdenens helligste Smykke ere de yndige Blomster, som kappes med hverandre i Farvernes Pragt, Formens Sjønhed og sør Bellugt. Hvilken Blomsterhab udbreder Foraaret over Engene! Hvem kan tælle alle de Blomster, Roser, Liljer, Nelliker og alle de andre, som lig straalende Stjerner og Edelstene funkte midt i det grønne Løv og syde Lusten med sin Bellugt. Saaledes pranger Forben i sin Festdragt, som er vævet af de mangfoldigste Planteformer, Blade og Blomster, og fryder vort Øje ved de yndigste former og sjønneste Farver. Med hvilken Omsorgsfuldhed Skaberen har opbudt alt for paa det mest tilstalende at tilfredsstille vor Sjønhedsans!

Dg nu Havet! Hvor opsigtet er det Syn, det frembyder! Hjert ligger for os det brede Ocean, som omgiver alle Lande, i sin opsigte Majestæt. Se, hvorledes det udbreder sin mægtige Bandmasse til alle Sider tilhynelabende i det uendelige og donner en vid Flade, som lig et mægtigt Speil tilbagekaster Solens straalende Billede. Og dette Bølgerige, hvis Grænder ikke kunne sees, ligger der i bestandig Bevægelse. Næstabelig hæve og sænke sig dets Bølger. Nejpe er et Bølgebjerg forsvundet i Dybet, saa bukker i næste Øieblik saa meget stoltre dets slumbedælte Hoved efter frem af Afgrunden. Forgjøres anstrengte vi os for at se Enden paa dette Bølgespil. Altid nye Bølger bruse frem. Altid paanvæsentliger denne Bølge sig, indtil endelig i den yderste Synsfreds Havet synes at forene sig med Himmelens. Saaledes er Havet et opsigtet gribende Billede paa Uendeligheden og Evigheden, som kun er i Gud. Thi ogsaa for Havet er der

ved Strandens sat en Skranke, hvør Skaberens Magtbud tilraaber det: Saa langt og ikke længer! Her skulle dine stolte Bølger lægge sig!

Saaledes danner Havet med sit bevægelige, blanke Vand et prægtigt Smykke for Jorden og en herlig Modsetning til Fjælland. Her staa de usoranderlige former af Øjerge og Høje stive og stille, hist de bevægelige, stedse vekslende Bølgelæsler. Hist alt No, her Bevægelse, hist Menneskernes hjemlige Bolig, her det høje Billedet af Uendeligheden, som altid i vores Hjertes vælker Bængelsen ester Gud, det høieste og evige Gode.

Ser du ikke en uendelig viis Lands Herredømme, som med klar Bevidsthed har betoent, hvorledes han skalde give det enkelte den høieste Sjønhed, og som vilde forene alt til den helligste Enhed?

Hvor yndig er dog Jorden med sin sjonne Planteverden, Havet med sit stædige Bølgespil og Himmelens med sine lysende Stjerner! Og dog, mens der ikke udenfor Mennesket gaves andre levende Væsener, hvor død vilde da den hele Skabning synes os! Vi vare da ensomme Piligrime midt i en uddød Verden, som kun visste os døde Ting, og i hvilken Gravens rebhæfslube Stihed altid herskede. Men Skaberen vilde ikke, at vor jordiske Bolig skulle være en grusuld Ørken. Se dig om! Hvilen en rig Fylde i Dyreverdenen! hvilken en stor Mangde af levende Væsener, som glæde os ved sin Sjønhed og Mangfoldighed, sine Stemmer og Bevægelses. Her lyder rundt om os Biernes muntre Summen, Torbjæstens Surren og Sirissens Biben. Hjert flyve fra Blomst til Blomst de brogede Sommerfugle, glinsende i de prægtigste Farver, selv lige hævingede Blomster. Dog tyh! Hvad er det? Hvilen yndig tusindstommig Sang der lyder til os fra Skoven! Det er Fuglene, som med sin yndige Sang henribe os, medens andre syde Lusten med singlade Larm og til alle Sider gjenemkrydse Lusten med yndige Vingeslag. Og se nu, hvorledes den udstrakte Eng belives af græssende Hjørder, brægende Haar, bølende Kræg og vrinstende Heste, der frembyde et tilstalende Skuespil.

Ogsaa for Sømanden, som farer paa det ensomme Hav, fremtræder Dyrelivet i de mangfoldigste Skikkeler. Han oplever de utallige Fjilles Leg, det muntre Spil af Delfinerne, og Hvalfjæstenes Spøg, som sprøgte Vandet ud i glinsende Straaler. Vandmanden driver som en levende Krystal gjennem den mæle Flod. Fjæstene have en Blære, stor som et Hoved, og denne glinser i de sjøanæste Regnbuefarver; de forene sig til store Skarer, donne ligesom Flaader og præde det tropiske Ocean. Og Lustens Seilere, Fuglene, ledtage de Spøfarende fra hjemmeis Strande gjennem de store Vandørkener til deres sjerne Maal.

Hvørhen end Vandreren kommer, hvørhen end Skibene seile, overalt finder han en Verden, befolket af levende Væsener. I Alpernes Snebjerge, hvor man kun skalde vente en øde Ørken, hopper den muntre Gleisch:loppe omkring. I de mæle Grotter glæde sig Inselterne, ja endog Fjelle og Sugedyr over en eindommelig Tilværelse. Fra Havets dybeste Afgrund henter Bundstraben frem Polypen og

Søstjerner. Og bestiger man de mægtige fjeldes Ryg, saa ser man Kondoren og Lammegribben kredse majestætisk over de høieste Spidser. Selv den mindste Vanddraabe i vores Sumpe er fuld af Liv. Betragte vi den med et Forstørrelsesglas, saa viser sig for os en Verden af selsomme Skikkelser. Man bemærker Smadyr, som ere forsynde med en Mund, tage Næring til sig, forplantet sig og udførte de mangfoldigste Bevægelser. Af saadanne Infusorier er ogsaa Hovei opført.

Den, som sent om Aftenen eller i den mørke Nat døvæler ved Havstranden, vil ikke sjeldent overrasles af et pragtsuldri Skuespil; klare Lyn lyse ud af det mørke Vands Skjøb, som om Søen i Glans vilde kappes med Stjernerne deroppe. Enhver væltende Bølgekan flinner med blaalig Flamme, og naar den stigende Flod ruller henover Sanden, besyrer denne med funkskende Stjerner. Ethvert Godtrin henover den røgne Sand fremkalder Lybsunker; enhver i havet kastet Sten synes at vælte slumrende Lyssænere.

Det samme vidunderlige Syn glæder ogsaa den ensomme Sømand, som gaar sin sporløse Vej over Oceanets vide Østen.

Med livlige Farver beskriver Humboldt os Havlysets Hærlighed i de tropiske Bande. „Naar et Krigsslib under frist Wind gjennemfurer den flummende Havslade, saa kan man ikke blyve træt af det Syn, som de nærmeste Bøgeslag byde. Saas øste den hævede Side af Skibet synker tilbage, synes blaa og røde Flamer er hurtigt som Lynet stude op fra Kjølen. Ubeskrivelig pragtsuldri er ogsaa det Skuespil i den tropiske Verdens Have, som en Skare væltende Delfiner frembyde i den mørke Nat. Der hvor de, kredsende i lange Rader, gjennemfure den flummende Vandslade, ser man deres Vej mærket ved Funke og stærkt Lys.“

Dog ogsaa i Oceanets koldere Egne viser sig det over raslende Syn i ikke mindre hærlig Glans. Ved Kap Colborn, et øde Forbjerg ved Nordamerikas Polarkyst, var i en dunkel Septembernat Havets Lyn af en saa straalende Glans, at Simson, den modige Opdager af hine vinterlige Egne, forsikrer neppe at have set noget pragtsuldere. Vaadene synes at gjennemfure en Ø af smeltet Sølv, og Skummet, som de, drevne af den friske Wind, spredte foran sig, faldt tilbage i Havets dunkle Skjøb som en lysende Regn af Ildsfunkler.

Bor Forbørselse forsøgs, naar vi erføre, hvad der er Aarsagen til dette pragtsulde Skuespil. Thi ikke ved døde elektriske eller kemiske Kræfter, som man tidligere feilagtig troede, men ved levende Lyssærere bevirles det.

Højest smaa Dyr, nær beslægtede med Amaberne, er det, som frembringe disse Lyssirkninger i det kolde Oceans Skjøb, smaa nyreformige Blæser med en Mund og traadformigt forgrenede Fødder paa det inre af det hule lille Legeme, som paa Øversiden har et pistesormigt svingende Traad. Beset Par Hundrede af disse smaa Acetilucer eller Mamillarier maatte man knytte til hverandre for at danne en Tommes Længde af dem, og mange Millioner vilde rummes i et Vandglas. Og dog oplyse de Havets vide Mark og flamme i natlig Glod paa Kysterne af alle Zoner, overalt vækende en Følelse af Beundring og Anbagt hos den modtagelige

Tilstuer; thi ogsaa under dette lysende Øcelle aabearater sig den almægtige Gud for ham!

Gadnu ere hele Lande ikke undersøgte, og dog kjenne Naturforsterne over hundrede tusinde Dyrearter. Tallet paa de ubekjendte er uden Twyl endnu langt større. Paa det nederste Trin af Dyrelivet staar Amaberne, hvis enkle Legemer bestaa af en ligeartet, halvt flydende Geld. Dog, stigende fra Trin til Trin vise Dyrearterne altid mere udvilledede former, indtil endelig den dyrieste Skønhed træder os imøde i sin høieste Fuldkommenhed i den ædle Hest. „Den stræber i Jordens og er glad i sin Kraft og drager ud mod de Harnisklædte. Den ler ad Frygt og forstørrelses ikke og flyr ikke for Sværdet. Paa den slirrer Røggetret, blinkende Synd og Spar; Med Stø og Larm opkaster den Jord og agter ikke Trompeternes Lyd. Naar Vasnnen lyder, siger den: Hei! og langt fra lugter den Krigen, Hovedsmænbs Torden og Krigsstriget.“ Job. 39, 23—28.

I alle tænkelige Skikkelser, i utallig Mængde, omgive Dyrene os. O, hvilken Fylde af Liv har dog Gud udbredt over denne Verden! Hvilk en Rigdom af guddommelige tanker udtaler sig ikke i de levende Bæsener, da ethvert er stort efter en føregen Plan, og ethvert er et fuldkomment Kunstsverk i sin Art. Hvor hærligt er det Smykke, som Gud har givet Slabningen ved Dyreverdenen, skønnere end det mest glimrende Smykke, som dog kun bestaar af livløse Juveler. Men den danner Jordens høieste, levende Smykke.

Saaledes er vort jordiske Hjem udstyret med al Skønhed af alt det, som kan frede vores Øyne og bringe vores Hjerter til at banke af Fryd. Reg spørger dig: Hvor kan alene denne Verdensbygning have sit Udspring? Alene i en uendelig, fuldkommen Land, der bærer al Visdoms høieste Fylde i sig, hvis Forstand er uudfortelig, og hvis Skaberkraft er uendelig. Kun den evige, almoechte Gud kan have fattet Planen til dette Westervæk og udskæt den saa hærligt.

Alle Slabninger vise ud over sig selv til sin Tilværelsес majestætiske Ophavsmænd. Saaledes er Verdensbygning en et Speil for hans Hærlighed, et opføjet Tempel, som forlynder hans Ros. Gjennem dens høje Haller toner som en mægtig Orgeltone Bindens Susen, Slovens Brusen og Havets Larm for at stemme vores Hjerter til Anbagt. Himmelens stinnende Stjerner, som glæder os ved sit hærlige Lys, opfordre os til at prise ham, som har givet dem deres Lybslags. Alle Slabninger, som behage os ved sin Skønhed, indbyde os til at prise ham, som har stået dem saa hærlige. Ja, alle Bæsener i Tilværelsens hele store Kjøde danne lige, som de enkelte Stene i Naturens store Tempel og tilraabe os med én Stemme: Hvor uendelig meget skønnere, hærligere og fuldkommere maa Skaberen være end Slabningen! Tilbed Gud og giv ham alene Æren!

Den 14de Oktober 1894.

—○—

Den 14de Oktober færsikommende er blevet bestemt til Indvielsesdag for „Pacific Lutheran University.“ Denne Gang har vi god Grund til at vente, at det med Guds Hjælp skal lykkes. Ugen efter den 14 Oktober holder da, om Gud vil, Pacific District af den Norske Synode sit første aarlige Møde i en Sal i Bygningen, og i den følgende Uge var det Tanken, at Skolen skulle begynde.

Der er imidlertid en Ømstændighed, som muligens kan begrænse en Forandring i denne Bestemmelse. Dersom den Udstilling (*Interstate Exposition*), som skal holdes i Tacoma næste Høst, ikke kommer til at være saalænge som udover den 14 Oktober, saa tør vi blive nødt til at have Indvielsen og Synodemødet tidligere, forat Deltagerne kan få Nyhede af de billigere Jernbanebilletter, som der sandsynligvis vil blive under Udstillingen. Men vi afviger nødigt fra den allerede bestemte Dag, dels fordi vi først bedre Tid til at blive færdig, og dels, maaest fornemmelig, fordi den 14de Oktober allerede er en Mærkedag i den Norske Synode, nemlig Luther College's Indvielsesdag.

Før dem, som tænker paa at blive Elever ved Skolen, skal vi her foreløbig bemærke, at for Kost og Logis i opvarmede oplyste og vel ventilerede Værelser er Prisen sat til fra \$2.25 til \$3.00 om Ugen, og Skolepengene i e fire Cursus Literatur, Commercial, Normal og Scientific til \$1.00 om Ugen. Herom vil der senere blive givet en mere udførlig Underretning.

De Billebøf af Skolebygningen og nogle af dens Omgivelser, som vi saa længe har lovet vores Venner, er nu omrent færbige til at udsendes. I samme Høste vil der også findes en fort Beskrivelse af Bygningen samt en Del andre Oplysninger.

Samtalemøde.

Den 17de og 18 April sidstleden holdtes der i Menighedens Kirlesal i Skolebygningen to Aftenmøder til Behandling af det Spørgsmaal: „Vær og kan denne Skole blive indviet og taget i Brug til Høsten?“ Begge Møder var godt besøgte både af Menighedslemmer og Udenforstående. Desuden havde vi den Glæde at have Pastorerne Sperati, Kvam og Vallestad iblandt os. Past. Kvam indlebede. Hans Referat var klart og træffende. Før dem, som nu for to Aar siden begyndte at besvare det samme Spørgsmaal, var det en stor Opmuntring at høre denne Sag behandlet med friske Kræfter af Referenten og de andre tilreisende Prester.

Paa Spørgsmålet: „Vær Skolen blive indviet og sat igang til Høsten?“ blev der svaret et bestemt Ja. En Skole som denne tiltrænges i høieste Grad her paa Østen. Vort Samsunds Skoler i Østen er saagodtsom utilgængelige for vort Folk herude paa Grund af den store Afstand og de kostbare Reiser. Trangen til en høiere Uds-

dannelse er vaagnet med ligesaa stor Styrke hos Ungdommen i Østen som i Vesten, medens Ligegyldigheden for Guds Ord, utvilsomt er større her end østenfor Bjergene. Her er nok af høiere Skoler, men saa fiktuelle og ingen ægte lutherst. De fleste er altsaa ganzle uden Guds Ord, og der sidder som øfest Vandtroen i Højsædet, saa at Guds Ord bliver ringe-agtet eller endog aabenbart forhaonet. Vi hænder jo os, hvorledes den falskelig faalalte Videnslab sætter sin Ros og Ere i at kæmpe mod Guds Ord, og der er desværre meget saa selv blonti dem, der gjælder for Kristne, som vores ørligt at stille sig paa Kristens Side i de Ting, som Videnslaben har påtaget sig at afgjøre. Kan nu lutherst Kristne forsvare at sende sine Børn til saadanne Skoler?

De ved meget vel, eller de burde ialtfald vide, at Børnene der daglig blive utsatte for en frygtelig Fare; thi Guds Ord hører de sjælden omtalt undtagen, naar det bliver forhaonet. Men der da kan findes Forældre saa taabelige, at de kan mene, at deres Børn kan gjennemgaa et sleraartigt Kurssus ved en saadan hedensk Anstalt uden at blive smittet eller endog helt gjennemdyret af den der herskende falske Videnslab? Hvordan det nu end forholder sig hermed, saa er det en Kjendsgjerning, at mange Forældre sende sine Børn til Skoler, hvor den Kristendom, som tidligere er blevet indplantet i dem, lidt efter lidt bliver modarbejdet og til sidst i Regelen opryddet med Rod. Men—det saar ikke hjælpe, tænker man, Oplysning maa man jo have. Tiden kræver dette, og hvad Troen angaa nu, detgaard vel an at rette paa den bagefter. Saa letintigt tænker virkelig mange; men bør vi tænke saaledes? Visselig ikke! Thi det kan man være forvistet om, at al Oplysning ogsaa i de verdslige Ting, som strider mod Guds Ord, stammer fra Djævelen og fører sine Dyrkere ind i det evige Mørke.

Nædvendigheden af en høiere lutherst Væreanstalt ved Pacific Østen er altsaa indlysende for enhver Lutheroner som vil se, og som har nogen Forstand paa Tidens Krab og paa, hvad Gud fordrer af sin Kirke. Havde Rain ingen Ret til at spørge: „Men jeg er min Broders Vogter?“ saa har lutherst Kristne endnu mindre Ret til at tænke eller sige, at det ikke kommer dem ved, hvor eller af hvem deres Børn bliver underviste.

En Skole som denne kan man med Rette haabe, vil blive af stor Betydning for vort Missionss arbejde herude. Menighederne vil ganste naturligt slætte sig omkring denne Anstalt. Der vil disse eller adspredle og i Regelen smaa Menigheder følge, at de har fælles Interesser. Det er en fælles Ejendom; for den bærer de alle sammen Ansvar; den sjæler de sig alle forpligtet til at støtte med Bonner og Bidrag; og fra denne Skole haaber de i Tidens Øb med Guds Hjælp at saa Børrene eller ialtfald dygtige og oplyste Menighedslemmer. Jo ør vi fan saa sat Skolen igang, desto bedre vilde det være baade for den og Menighederne. Skulde Skolen heller ikke i dette Aar blive aabnet, saa vilde dette virke overmaade nedslaaende paa alle dens Venner baade nær og fjern, og mange vilde iabe Tilliben til dette Foretagende.

Men er det nu ogsaa muligt at Skolen kan blive sat

igang næste Høst? Herpaa blev der svaret med et tillidsfuldt Ja—Thi om en Tiderne ere meget knappe, og saare saa Penge kommer ind til at lønne Arbeidece, løjbe nødvendige Materialier og endelig betale Gjæld, som forsalder fra Tid til anden, saa kommer der dog nog en Penge ind, og der skal igrunden ikke saa svært meget til, hvorenden den øndre Halvdel af Bygningen kan tages i Brug, og mere tør vi ikke love at saa færdigt til Indvielsen. Nu gjælder det, at især Menighederne i Pacific District tager alvorlig fat og viser, at de ønsker denne Skole som sin Skole. Lad alle vore Menigheder ved Stillehavskysten tage denne Sag under Behandling, og ørligt spørge sig selv: Har vi her gjort, hvad Gud krever af os?" og finder I da, at I ikke har gjort det, saa prøv at gjøre noget alle sammen; dette vil ogsaa virke opmunrende paa Menighederne i Østen. Disse har, sjæl langt borte fra denne Anstalt, tog baare ikke blot den tungeste Del af Byrden, men næsten hele Byrden alene og paa samme Tid havt meget store Udgifter til sine egne Skoler, hvortil de sandsynligvis næsten intet har faaet her vesterfra.

Ovenstaende tør vi ikke falde et endog tilnærmedevis nsiagtigt Referat af Forhandlingerne ved hine to Aftenmøder i Parkland Menighed. Men meget af dette og desuden meget andet i samme Aarbøg blev udtalt under Møderne, og vi haaber, at Frugterne deraf ikke udebliver. Maatte bare mange lignende Møder blive holdt rundt i vore Menigheder, saa stulde vi faa se, at Kjærligheden til denne Anstalt og til Missionsgjerningen i det Hele vilde vaagne og man vilde ogsaa finde, at man kunde gjøre noget.

Etre nye norske Synodekirker.

I disse haarde trange Tider, da det finanzielle Thermometer i dette Land—og ikke mindst i denne Del af Landet—faar adskillig under Frysepunklet; ja netop i disse Tider gjør den Norske Synode Stormskrit i Røntning af Kirkebygning her paa Kysten.

Lærenanstalter og Kirker faar frem som ved Tryllekraft, og der er en Deltagelse, et Liv og en Virksomhed, der ikke alene beundres i nærværende Kredse, men som i Sandhed fortjener at blive fjendt viden om, som et lysende Eksempel paa: at „Enighed gjør stærk.”

Toruden Parkland Universitet ved Tacoma, der gør sin Fuldenbelse imøde med stædige og sikkre Skridt, saa har ogsaa Synodemenghederne i Everett, Noothæk, New Whatcom og Fairhaven reist sig hver sin røller Kirke i Østdelen af de sidste 15—18 Maander.

De to forrige nævnte Menigheder har allerede taget sine Kirker i brug for længe siden. Menigheden i New Whatcom arbeider stadig paa at faa sin Kirke i brugbar Stand, og Menigheden i Fairhaven har joaet sin inclosed.

Ovennævnte Menigheder bestjenes af Pastoren: Noel for Everetts Bedkommende, L. C. Foss for Noothæk—og Carlo Sperati for Whatcoms og Fairhavens Bedkommende.

Alle disse tre Mænd, ere agtede og afholdte saavel inden

som udenfor sine Menigheder, hvilket de jo, som meget dygtige Mænd, fortjener.

I Noothæk har Pastor Foss en meget trivelig Menighed, der lægger ualmindelig stor Interesse for sin Trivsel og Fremgang for Dagen. Og at den gjesfrie og venlige Besolning, i detie velhiergede vorste Settlement, omfatter sin Præst med Sympati er en Selvølge.

Nedstrivren heraf var, for nogle Dage siden, Bidne til, hvorledes der i nævnte Menighed rigtig syg regnedes paa Præsten, og samtidig saldt der ogsaa store junge Draaber paa Klokkeren.

Pastor Foss blev, ved denne Andledning, Kl. 11 om Kvælden, oversat af en veldigt Hær af Sangere, som plagede hans Apetii med et veldælt Bord og pinte hans Lomme med en velsydt Pengesæl, der—til et Bidnesbyrd mod den „bundløse Præstesæl”—til Overslod havde Hand i begge Enden.

Dagen dervaa, som var Søndag traadte hele Menigheden frem og osrede baade til Præst og Klokker, og det saa pludselig og uventet, at disse to fuldt med at komme sig ud af Veien.

Samme Dag blev Pastoren overleveret et klædeligt Belsb til Indløb af et Orgel for Menigheden. Og alt dette viser jo, at han baade er afholdt og betroet i Menigheden.

Pastor Foss har været en flittig og ivrig Missionær her paa Kysten. Sent og lidtlig har han været paasærde, og med sin rafsløse Virksomhed og sit bindende Væsen har det lykkes ham at organisere flere Menigheder blandt vore Landsmænd.

Menigheden i Fairhaven var den første, han organiserede, og denne har han ogsaa berjent indtil han fornylig modtog Kaldelse fra Stanwood og fulgte denne.

Kirkebygningen i Fairhaven har ogsaa fornemmelig, Hr. Foss's energiske Opræden at tække for sin Tilblivelse.

Dele Byggearbeide,—der ikke netop var paakrevet af Nødvendigheten, saasom Menigheden havde et eget Lokale—, begyndte saa at sige „med Haab mod Haab.” Men man havde ikke før begyndt hvorenden man forstod, at Pastor Foss var en rigtig „Rustler”, og saa satte Menigheden Skuldrerne til af alle Kæster. Og hvad mere var, de Udenforstaende af Foss's Venner deltog med saadan Jord, at de udørte Halvdelen af Arbeidet.

Resultatet blev da, at de circa 100 Dollars, som blev brugte til Arbejdsgæster, var meget længere end nogen havde ventet.

Naar Pastor Foss ivrede for at invælhælle et ny bygning i Fairhaven netop nu, saa var det af den grund, at han ville tilse sig en meget pen og heldigt beliggende Tomt, som han fik frit. Fremdeles var det, fordi han vilde benytte sig af denne bølige Arbeidsaald, og at han ikke havde forregnet sig, viser den store staute Kirkebygning som nu staar der inclosed, og hvoreved baade Tomten er tilfært og ca 800 Dollars sparet i Arbejdsumkostninger.

L. Herrer John Dyb, Christ Botten, Louis Dahl og E. Gjellum, der alle staar udenfor Menigheden, deltog med henholdsvis 42, 31, 29 og 27 Dagsværk. Alt sammen for

liden eller ingen godtgjørelse.

Andre Uldenforstaaende deltog fra 2 til 14 dage, ligesaa uden nærværxdig godtgjørelse.

Jeg nævner dette, fordi saadan Off:rvillighed af Uldenforstaaende er saa saare sjeldent i vores Dage, og derfor fortjener disse Mænd baade Ros og Tak.

Mr. Louis Dahl, der er en flinkog poalidelig Bygningssnedker, fortjener dobbelt Tak fordi han, som Formand, ledede Arbeidet i 29 dage for liden eller ingen Betaling.

Jeg ønsker ham god Lykke i Iowa, hvortil han er flyttet.

Fairhaven, Wash. i April 1894.

Th. Johnsen.

Hertil skal vi sætte følgende: Kirken i Seattle blev indviel den 20 November 1892. Desuden er følgende fire Kirker nu under Bygning, nemlig Kirkerne i Stanwood og Waller City, Washington, Astoria og Silverton, Oregon.

Red.

Samuel Franklins Sparebank.

(af Hesba Streton.)

"Den er jo saa gammeldags," sagde hun missforrøjet; "men det gjør Intet, naar du blot ille vil gaa ud, men Mandfolkene har da heller ikke Skjøn paa Slight."

"Hvad var Det gjen idag, Anna?" spurgte hun, blot for at avsende hendes Opmærksomhed fra den gamle Best.

"Ja, den vedkom ikke os," svarede hun med mere Venlighed; "det var 'Gjerrighed er en Rød til alt Ondt'. Det var ikke Noget for os, kan du vide' endfljont. Prædikanten sagde, at vi elste Pengene ligesaa meget naar vi trakte efter dem, som naar vi eie dem. Nu vel, jeg hverken eier dem eller trakte efter dem."

Samuel følte sig ubehagelig berørt og gjorde ingen videre Bemærkninger. Han sagde til sin Kone, at han vilde tage den gamle Best paa, naar han om Kvældene kom hjem fra Arbeide. I den første Tid gjorde han det ogsaa regelmæstigt men senere blot en og anden Gang, indtil endelig Besten blev hængende i Ro paa en Spiger bag Døren i Goveværelset og kun en Gang om Ugen blev nedtagen af Anna for at børskes. Og til havde Samuel en ny Seddel at høie til de gamle, som han før havde gjemt, og han fik slig Øvelse i at aabne Sammen og sy den til igjen, at han ikke længere havde nogen Frygt for, at Anna skulle opdage det. Han var undertiden Besten paa en regnfuld Søndag og fandt en stor Tilfredsstillelse i sit beundringsværdige Paafund med at kluse og bevogte sine Sparepenge.

Maaned efter Maaned og Aar efter Aar bevarede den gamle Best sin Hemmelighed. Det var Samuels første Gjerning om Morgenens og hans sidste om Aftenen, at lade sine Dine hvile paa den, medens den hang der bag Døren, ligesom den vilde hænge der for bestandig. Han blev gjerrigere og gjerrigere, knuckede mod sin Kone for hvert Stykke Baand, hvormed hun prætede sig, og negtede aldeles at sende John til en Skole, hvor Betalingen var en halv Krone om Ugen istedetfor fem og tyve Øre, som han havde betalt hidin til. Han higede efter at bringe sin Formue op til tusinde

Kroner; nu havde han allerede ni hundrede i sin Best, men hvilken ganste anden Ålang havde ikke tusinde Kroner end ni hundrede!

Han havde samlet segti Kroner henimod dette forspæslede Maal, da han en Aften ved sin Hjemkomst fra Arbeidet som sædvanligt gik ind i Bagværelset for at vasle Hænder og Ansigt og med det samme kostede Blisket henimod den velsjendte Øjenstand bag Døren. Men den var der ikke! Dens Plads var tom, og der hang Intet paa Spigeren. Selv Synet af den bare Spiger paa dette Sted syldte ham med Forstørrelse; men uden Trivl havde Anna lagt den hen i en eller anden Skuffe. Da han raabte paa hende, var det med brudt og skjælvende Stemme.

"Hvor har du gjort af min gamle Best?" spurgte han. Han kunde høre hende i Sideværelset hælde det logende Vand over Theen; men hun svarede ikke, for hun havde lasset Vandet til paa Thekanden.

"Ja, den samlede bare Spøb," svarede hun med munter Stemme, "og saa gjorde jeg en ganske god Handel og solgte den for en Krone til En, som handles med brugte Klæder.

Stødet kom saa pluseligt, at Samuel ravede som om han havde faaet et voldsomt Slag, og faldt paa Gulvet. Han tabte ikke a'beles sin Bevægelse, for han foltte, hvorledes Anna forsøgte at løfte ham op, og hørte hende spørge om, hvad der seilede ham. Efter et Par Minutter var han i stand til at reise sig og sætte sig paa Sengen, men han hjendte sig svimmel og bedøvet.

"Hvor er den?" raabte han, idet han gav sig til at græde og huile som et Barn; "hvor er den?"

"Den gamle Best?" spurte hun, idet hun troede, at han havde tabt Sands og Samling.

"Ja," sagde han. "Der var ni 100-Kronesedler i den."

Anna troede først, at hans Hoved var blevet saaret i Faldet, og at han talte i Blodsese; men da han vredblev at jamre sig over sit Tab og tilstod, hvorledes han havde stjalt Sedlerne for hende, begyndte hun at tro ham, saa meget mere, som han tog op de tre Guldstykker, han havde sparet sammen for at naa til den tienbe 100-Kroneseddel, og fastede dem henad Gulvet i Brede og Fortvivlelse.

"Og jeg hjender set ikke Manden," raabte Anna. "Jeg har aldrig set ham før, og han vil nok passe sig, at jeg ikke skal faa Dre paa ham igjen. O, Samuel! hvorledes kunde du gjøre dette? hvorledes kunde du holde det hemmeligt for mig i alle disse Aar, og jeg har aldrig kjøbt i Smug saa meget som en Alen Baand eller en Kave? Jeg kan ikke tilgive det og ikke glemme det heller."

Hun følte dybt, at Samuel ikke havde haft Tillid til hende. Pengetabet var tungt, og hun kunde ikke lade være at tænke paa, hvilken stor Sum det var, og hvad der kunde været gjort for John; men Tabet af hendes Egteskæless Tillid var ti Gange værre. Hvorledes vilde hun nogensinde mere kunne stole paa ham? Og hvorledes kunde hun nogensinde være forvissel om, at han virkelig elskede hende og havde Tillid til hende?

Det var en sorgelig Aften. Samuel belagdede sig saa

bitterlig over sit Bergetab, at Anna begyndte at tro, at han hellere vilde have mistet hende eller sit Barn. Hun sad der taus og harmfuld, medens han, utsig sig selv, var næsten fra øg af Brede og Sorg. Den næste Morgen talte hun ikke til ham før han gik paa Arbeide, uagtet hun vidste, at han havde ligget vægen den hele Nat ligesom hun, og han ikke havde spist en eneste Mundfuld til Frokost. Det var en kold, vinterlig Dag, og en fugtig Taage opfylde Lusten. Samuel blev gjennemvaab, før han naaede frem, og der var ingen Anledning til at faa tørre Klæderne. Han var gjennemvaab, da han kom hjem, men der var ingen tørre Klæder fremslagte til ham. Han kan opvarme sig selv, tørnte Anna; det kan være godt for ham at se Forstjellen mellem en brav Kone og en Flem. Han lunde ikke behovmme sig til selv at finde frem de tørre Klæder og sad hele Aftenen med Kulsdegysninger ved Kaminen, trods den varme og livlige Flamme fra den funksende Stb.

Beb Ugens Slutning var Samuel Franklin nødt til at standse med Arbeidet. Han fik Gigfeber, og Lægen sagde, at han ikke maatte vente at faa gaa paa Arbeide før om tre Maaneder. Det var maaeste det Bedste, som kunde times ham, thi medens hans Hustru var blevet bedrøvet og fremmed for ham paa Grund af hans Indesluttelhed og Mangl paa Tilstro til hende, fremkaldte nu hans Sygdom paant al hendes gamle og varme Kjærighed i hendes Hjerte. Hun pleiede ham med Ømhed og ytrede ikke et bebreidenke Ord nu, da han ikke kunde romme fra hende, hvilket mangen en Kone vilde have gjort. Inden hans Sygdom var halvt overstaaet, havde hun alerede været nødt til at pantsætte alle beres bedste Klædningsstykke for at kunne hjælpe det Nødvendigste. Aldrig havde Samuel Franklin tørkt sig, at hans Kone Dag efter Dag fulde behøve at gaa til Pantelaaneren; men hun gjorde det med et faa muntern Sind, at Smerten derved blot føltes halvt.

"Anna," sagde han en Morgen, "i hele Nat har det lydt for mine Øren: Du kan ikke tjene Gud og Mammon, du kan ikke tjene Gud og Mammon! Og jeg, som troede at gjøre Gud en Tjeneste, naar jeg tog mine Helligdagsskæder paa og gik i Kirke med Eder en Søndags Formiddag,—ligesom han skulle mene, at dette var at gjøre ham en Tjeneste! Og saa tilbød jeg den hele Uge igjennem den gamle Vest, som hang bag Døren, ligesom en staffels Hedning tilbeder en Blot af Træ eller Sten. Jeg begyndte at tro, at det var Gud, som indgav dig at sælge den til Manden, som handskede med gamle Klæder. Men hvorledes kan jeg tjene Ham nu, Anna? Jeg kan jo ikke gjøre Andet end ligge i min Seng og være en Byrde for dig."

Anna Franklin bøjede sig ned og lyhædede sin Wegtesfælle, idet hun hvislede: "Jeg markerer slet ikke, at du er nogen Byrde, som du holder det." Derefter aabnede hun Bibelen og læste disse Ord:

"Da sagde de til ham: Hvad skulle vi gjøre, at vi kunne gjøre Guds Gjerninger? Jesus svarede og sagde til dem: Dette er Guds Gjerning, at I skulle tro paa den, som han udsendte."

Efter et Dækblad s Stilhed sagde han: "Ja, jeg indser, at der er en Gjerning, som jeg maaske snarere kan begynde paa her, end naar jeg er paa Arbeide. Jeg kan paa din Maade gjøre min Gjerning for Gud, medens jeg ligger her hjælpeles som et lidet Barn. Og nu kommer jeg til at tænke paa, at Jesus Kristus aldrig paa nogen Maade tjente Mammon, og naar jeg tror paa hem, skal jeg forsøge at blive ham lig. Der er ingen Nyte i at være til Gud paa Søndagen og gjøre det Modsatte hele Ugen igjennem, naar man gaar og suler efter Venge og saadanne Ting."

"Samuel," svarede hans Kone, "jeg har ikke troet paa ham, som jeg burde, for jeg har græmet mig over denne gamle Vest og tørkt paa, hvorledes Pengene nu vilde komme vel med; men dersom du vil hjælpe mig, saa vil jeg hjælpe dig, og vi vil forsøge at tro paa ham, som om vi kunde se ham komme ind i Værelset og tale med os."

"Men det vilde være at se, og ikke at tro."

"Det vilde det," svarede hun, "og han sagde selv: 'Salige ere de, som ikke have seet og dog troet.' Vi maa fæste vor Bid til ham og hans Ord uden at se ham."

Men det var en haard Prøje for dem at forlade sig paa Gud, medens alle deres Ejendele efterhaanden forsvandt, den ene efter den anden. Det varede længe, førend Samuel fuldkommen gjenvaadt sine Kæster, og da han efter var i stand til at gaa paa Arbeide, var de i temmelig stor Gjæld. Alligevel havde de i tidligere Dage aldrig været saa lykkelige som nu. Den ensoldige Tro paa Frelseren, som ved den Hellig Aands Kraft var ståbt i deres Hjerter, gav dem en Fred, der var helt forskellig fra Alt, hvad de før havde følt, og Samuel, som nu ikke længere havde nogen hemmelig Sorg eller Glæde at ruge over hos sig selv, blev aaben og oprigtig mod sin Kone. De sparede til det Yderste for at komme ud af Gjælden, og da den næste Winter kom, var de etter i de samme gode Kaar som dengang, da Anna folgte den værdifulde gamle Vest—dens Indhold undtagen.

(Mere.)

Gidrag til Pacific Lutheran University.

A. Gunderson, W Ulmar, Minn	\$2.00
Fra Immanuel's Mgh. Past. Hørdes Kald, samlet ved Lars Sydsester: Peder Kolness og T. C. Thompson, hver \$5; Ole Clementson \$3; og Peter Simonsen \$1; 14.00	
Fra Anders Brevig	5.00
Bed Sigrid Grundeisen, Fisher, Minn. fra Mrs. Ingeborg Greibrof \$1.80 og hende selv \$3.20 lig.....	5.00
Bed Past. Dolven, Portland, Or: Mrs. Danielsen 50c, Luther Johnson 25c, Willie Johnsen 25c og Albert Wison 10c, (Skolebøra)	1.10
Bed Kasserer Rustad, fra Past. A. E. Bien og P. L. Flom, hver \$1; Bed Past. Rognlie, Del af Offer \$4.47	
Bed Past. Bredesen, fra Sven Haugen, Stoughton, \$1.	
Bed Past. Beito, Collect \$8.75, ved Past. M. Borge, samlet i Paint Creek Mgh. Ja. \$20.75, ved Past. F.	

